

Gehoorschade door versterkte muziek

Aan: de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Nr. 2022/30, Den Haag, 30 november 2022

Samenvatting

Gezondheidsraad

Frequente of langdurige blootstelling aan hard geluid, bijvoorbeeld door het bezoeken van concerten of de sportschool of door het gebruik van persoonlijke muzikspelers, kan schadelijk zijn voor het gehoor. De schade is onomkeerbaar en heeft een grote impact op de kwaliteit van leven van mensen. De drie meest voorkomende vormen van gehoorschade zijn gehoorverlies, tinnitus (oorsuizen) en hyperacusis (overgevoeligheid voor geluid). Gehoorschade kan leiden tot concentratieproblemen, slaapproblemen, angst en depressie en invloed hebben op leerprestaties en sociale participatie.

Om gehoorschade in de privésfeer te voorkomen heeft de overheid vijf beleidssporen vastgesteld. Voor het realiseren van deze beleidssporen heeft de overheid het *Convenant preventie gehoorschade versterkte muziek* afgesloten. In het convenant verbinden poppodia, organisatoren van evenementen en feesten, sportscholen, verenigingen en bioscopen en filmtheaters zich aan verschillende

maatregelen om de blootstelling aan harde muziek te beperken. Het huidige, derde, convenant loopt af in 2023. Ter voorbereiding van het vervolgbeleid heeft de staatsecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) de Gezondheidsraad om advies gevraagd over het prioriteren van landelijke preventieve maatregelen en over het maximale geluidsniveau voor het luisteren naar versterkte muziek. Het advies is opgesteld door de tijdelijke Commissie Preventie gehoorschade van de raad.

Gehoorschade ontstaat als gevolg van opeenstapeling van blootstelling aan verschillende bronnen van hard geluid door de jaren heen. Doordat dat proces heel geleidelijk verloopt, is er vaak sprake van lange tijd tussen de blootstelling en de manifestatie van de gehoorschade. Hierdoor is het lastig te bepalen welke bron van hard geluid in welke mate gehoorschade veroorzaakt. Ook op de ernst en omvang van gehoorschade in Nederland is moeilijk zicht te krijgen, omdat er weinig onder-

zoek naar wordt gedaan en een registratiesysteem ontbreekt. Er zijn wel schattingen over hoe groot het risico op gehoorschade door versterkte muziek is. Uit Nederlands onderzoek onder jongeren van 12 tot 19 jaar blijkt dat 54% risico loopt op gehoorschade door bijvoorbeeld het gebruik van persoonlijke muzikspelers of blootstelling aan harde muziek tijdens uitgaan.

Het beleid van de overheid voor preventie van gehoorschade door hard geluid in de privésfeer is gericht op het beperken van de blootstelling. Er wordt ingezet op verlaging van het geluidsniveau en toename van het gebruik van gehoorbescherming. Ook wordt ingezet op voorlichting en bewustwording van het publiek en op onderzoek naar de preventie van gehoorschade.

De overheid heeft met het convenant gekozen voor zelfregulering. De betrokken organisaties verbinden zich aan de afspraken uit het convenant. De overheid zou er ook voor kunnen kiezen om maatregelen dwingend op te leggen. Om na te gaan of ingrijpender maatregelen

gerechtvaardigd zijn, heeft de commissie een afwegingskader opgesteld. Het afwegingskader is afgeleid van bestaande ethische en juridische kaders voor (beleids)interventies ten behoeve van de publieke gezondheid.

Een belangrijk criterium uit het kader is de effectiviteit van een maatregel. Het is echter lastig om de relatie tussen een afzonderlijke maatregel en het risico op gehoorschade te meten. Gehoorschade ontstaat immers door een opeenstapeling van blootstelling aan verschillende bronnen van hard geluid.

Volgens de commissie leidt elke maatregel die bijdraagt aan het afnemen van de cumulatieve blootstelling aan versterkt geluid tot een lager risico op gehoorschade. Ze baseert zich daarbij op wat in de wetenschap bekend is over het ontstaan en de preventie van gehoorschade en op haar deskundigenoordeel. De commissie adviseert de staatssecretaris om in het beleid prioriteit te geven aan verlaging van het geluidsniveau en het gebruik van gehoorbescherming. Voor dat geluidsniveau adviseert

ze mede op basis van het voorzorgsbeginsel een maximaal geluidsniveau van 100 decibel (dB(A)), gemeten als een gemiddelde over vijftien minuten, om zo aan te sluiten bij een recent door de WHO uitgebracht advies en het beleid in omliggende landen. Het dragen van gehoorbescherming wordt bij het maximale geluidsniveau van 100 dB(A) aangeraden, vooral bij frequente blootstelling. Bij de vaststelling van dit geluidsniveau is door de WHO ook rekening gehouden met het belang van muziekbeleving en de waarde die mensen hechten aan muziek (maken).

Een verdere prioritering van de beleidssporen is niet mogelijk omdat de beleidssporen nauw met elkaar samenhangen. Het realiseren van het ene beleidsspoor is vaak een voorwaarde voor het kunnen realiseren van het andere beleidsspoor. De commissie beveelt aan om de andere maatregelen van de beleidssporen voort te zetten en ze goed te evalueren om te bepalen of het noodzakelijk en gerechtvaardigd is om dwingender in te grijpen. Tot slot adviseert de

commissie de staatssecretaris om zich in te spannen voor uitbreiding van het aantal partners bij een eventueel nieuw convenant.

De Gezondheidsraad, ingesteld in 1902, is een adviesorgaan met als taak de regering en het parlement ‘voor te lichten over de stand der wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en het gezondheids(zorg)onderzoek’ (art. 22 Gezondheidswet).

De Gezondheidsraad ontvangt de meeste adviesvragen van de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Infrastructuur en Waterstaat; Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De raad kan ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen, en ontwikkelingen of trends signaleren die van belang zijn voor het overheidsbeleid.

De adviezen van de Gezondheidsraad zijn openbaar en worden als regel opgesteld door multidisciplinaire commissies van – op persoonlijke titel benoemde – Nederlandse en soms buitenlandse deskundigen.

U kunt dit document downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Deze publicatie kan als volgt worden aangehaald:
Gezondheidsraad. Gehoorschade door versterkte muziek.
Den Haag: Gezondheidsraad, 2022; publicatienr. 2022/30.

Auteursrecht voorbehouden

